

De roerdomp hoempt in het riet

Het mysterieus geluid van deze vogel zal menig Zaanlander wel eens gehoord hebben, zonder te beseffen dat het van een vogel afkomstig is. Een misthoorn van een schip, uit het dicht bij gelegen Noordzeekanaal lijkt er misschien het meest op. Je hoort hem wel maar je ziet hem niet!. Een uiterst schuwe vogel die zich door zijn mooie bruin tot zwart getinte schutkleuren in overjarig riet uitstekend kan verbergen. Deskundigen zijn in staat de verschillende geluiden per vogel te onderscheiden. De lengte en sterkte van de hoemp verradt ook zijn welbevinden.

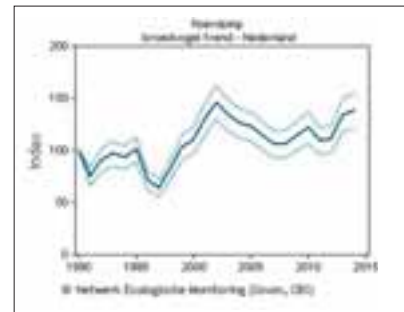
De roerdomp (*Botaurus stellaris*), die ook wel 'rietreiger' wordt genoemd, is al eeuwenlang een vaste broedvogel in de Zaanstreek, zo blijkt uit jachtverslagen uit de 15de eeuw. Onze water- en rietrijke veenweidegebieden, met steeds meer ruigten, bieden deze reiger een uniek faunabolwerk. Hier zijn we als vogelaars uiterst trots en zuinig op. Maar de laatste jaren mis ik het karakteristieke geluid van deze misthoorn, het bijzondere hoemp-geluid. Vanuit mijn slaapkamer in De Prinsenhofstraat hoorde ik in het vroege voorjaar regelmatig een mannetje naar de vrouwtjes roepen. Ik ben hier! Ik ben hier! De meeste kans dat ik ze hoorde was bij zonsopkomst of -ondergang.

Vorig voorjaar heb ik de schuwe broedvogel in het Guisveld tijdens het Lopen over Water van Staatsbosbeheer nog kunnen bewonderen. Na hevig 'gehoemp' steeg hij recht voor me op. Ik schrok wel eventjes. Hij maakt veel lawaai en is best groot, maar iets kleiner dan een blauwe reiger.

De roerdomp staat graag voor paal als je hem probeert te benaderen. Door zijn perfecte camouflagekleed en het stokstijf kunnen staan, met de snavel recht omhoog, valt hij voor ons oog niet makkelijk te spotten. De vogels kunnen zich uitstekend verbergen en leven tussen de rietstengels in zeer moerassige stukken van ons veen-

moerasgebied, waar je niet makkelijk kunt rondstruinen. Te zompig. Het waterpeil mag niet te veel schommelen en dat doet het nauwelijks in onze Westzaanse polders. De omstandigheden zijn hier veelal gunstig te noemen. De afwisseling van grotere en kleinere percelen, met gemaaide, overjarige rietlanden die minimaal 0,1 tot 0,5 hectare groot zijn, is ideaal. Het helpt als er in de buurt wat dieper en open water is zoals de Gouw of de Reef. Als er dan ook nog voldoende voedselaanbod is van kleine zoogdieren als veldmuizen, spitsmuizen, noordse woelmuizen en amfibieën, dan gaat het helemaal goed.

In de hele Zaansteek broeden zo'n 5 tot 9 broedparen (bron Natuuratlas van de Zaanstreek), bijna alle in onze polder Westzaan. Sinds de jaren zeventig van de vorige eeuw is

het helaas wat stiller geworden. Vermesting en verdroging eisten hun tol. Gelukkig veren de aantallen broedvogels de laatste 25 jaar weer wat op, mede dankzij het zachte winterweer van de afgelopen jaren, natuurontwikkelingsprojecten, een hogere waterstand en aangepast maaibeheer door Staatsbosbeheer. Ik verwacht dan ook dat het aantal roerdampen in de nabije toekomst zal stijgen. Een geruststellende gedachte.

Roerdomp in december 2010. (Foto:Truus Haars)